

Vammaisneuvoston kokous

Aika: Keskiviikkona 18.9.2024 klo 15.00-17.00

Paikka: Varikko, Nokian Valtatie 31, 37100 Nokia

Kutsutut: Pia Tirronen, pj.
Tanja Hakala, vpj.
Pertti Leppänen, jäsen
~~Sirkka Painilainen, jäsen~~
Kari Saarinen, jäsen
~~Eleanora Mäkinen, jäsen~~
Raija Hietala, Nokian näkövammaiset ry, kutsuttu
Riikka Piitulainen, sihteeri

1. KOKOUKSEN AVAUS

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 15.01

2. TYÖLLISYYSPALVELUT VAMMAISTEN NÄKÖKULMASTA; KYSYMYSTEN KOOSTAMINEN

Vammaisneuvosto on toivonut lisää tietoa työllisyyspalveluiden tilanteesta vammaisten näkökulmasta. Työllisyyspalvelut ovat kokonaisuus, joka koostuu useiden eri toimijoiden kokonaisuudesta, jonka vuoksi työllisyyspalvelut toivoivat, että vammaisneuvosto alustaa tilannetta kysymyksiin, joihin on työllisyyspalveluissa mahdollista koostaa vastaus moniammatillisesti. Aihetta on tämän jälkeen myös selkeämpi käsitellä yhteisesti.

Vammaisneuvosto keskusteli asiasta ja koosti yhteisesti esiin kysymyksiä. Kokouksesta poissaolleet jäsenet toimittivat aiheeseen liittyviä kysymyksiä neuvostolle etukäteen.

- Onko TE-palveluille laadittu tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma ja miten siinä on huomioitu vammaiset henkilöt?

- Miten henkilöstöä aiotaan kouluttaa yhdenvertaisuuslaista ja kohtuullisista mukautuksista?
- Miten yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden toteutuminen on varmistettu silloin kun työllisyyspalveluiden toteuttamiseen osallistuu muita yhteistyötahoja kuten työnantajia, työllisyyskoulutukset jne.?
- Miten varmistetaan, että työllisyyspalveluilla on erilaisia kommunikaatiotapoja hallitsevia henkilöitä?
- Miten tuleva työllisyysalue ottaa huomioon työ- ja elinkeinoministeriön koostaman yhteenvedon *Osatyökykyisten työllistymisen edistäminen - yhteiskunnallisen hyödyn mallinnus*?
- Miten työllisyysalue tulee varmistamaan vammaisten pääsyn työmaalle kaikissa olosuhteissa?
- Onko työolosuhteiden järjestelytuista päätöksiä etukäteen?
- Miten yhteistyö apuvälineyksikön kanssa toimii niin, että tarvittavat apuvälineet ovat käytössä, kun työsuhde alkaa?
- Onko tulevalla työllisyysalueella suhteet vammaispalveluihin niin, että vammaispaaleluiden myöntämien työmatkojen päätökset saadaan ennen työsuhteen alkua?
- Millaisen panostuksen työllisyysalue tekee, jotta vaikeavammaiset pääsevät töihin vapaille markkinoille, koska hallituksen tekemillä päätöksillä palkkatukityö ei kerrytä ansiosidonnaista työttömyyskorvausta eikä eläkettä?
- Osatyökykyisen työttömän työnhakijan palvelut. Miten osa-aikaeläkkeellä olevien työnhakijoiden palveluihin on varauduttu? Työnhakuvelvoite koskee silloin vain osa-aikaista työtä, mutta palvelupolku voi olla muuten haastavampi rajoitusten vuoksi (monet osa-aikaiset työt voivat vaatia fyysisiä työsuorituksia tai olla muuten kuormittavia).
- Kuinka hyvin asiantuntijat sekä järjestöt ovat tietoisia mahdollisuudesta myöntää palkkatukea myös sairauden tai vamman perusteella? Tyypillisimmin palkkatuki myönnetään työttömyyden keston pitkeytyessä, mutta se on mahdollista myöntää jo aiemmin vamman tai sairauden perusteella. Palkkatukea saa tässä tapauksessa huimat 70%. Palkkatukea haetaan erikseen TE-toimiston kautta ja se menee valtion budjetista.

- Sairausloman vaikutus työttömyysturvaan. Työtön työnhakija voi olla samaan aikaan työnhakija sekä sairauslomalla, jolloin hän hakee omalle työkyvyllään sopivaa työtä. On myös mahdollista katkaista työnhaku tukimuodon muuttuessa, mutta monet asiakkaat ovat muutoksista epävarmoja, varsinkin kun oheen lisätään omavastuuajoja tukimuodon vaihtuessa. Tätä jakoa voisi lähteä selkeyttämään myös kunnassa.
- Samaa aihepiiriä, eli eri palvelun tuottajat yhteisessä asiakasprosessissa. Ammatillinen kuntoutus, KELA ja työeläkevakuutusyhtiöt sekä (TE-toimistot) ja tulevaisuudessa yhä enemmän kunta hoitavat osatyökykyisen työnhakijan palvelupolkua yhdessä. Asiakkaalle on monesti epäselvää, mitä kautta esim. tuen maksaminen hoituu. Tästä olisi kiva saada selkeä kuvataulukko asiakkaiden käyttöön. Käytännössä ohjeet siihen, mihin tahoon tulisi olla yhteydessä milloinkin.
- Miten onnistuu polutus työttömien terveystarkastukseen ja sitä kautta tarvittaessa työkyvyn laajempiin kartoituksiin?

3. LAUSUNTO EHDOTUKSEEN VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTOJEN YHDISTÄMISESTÄ

Nokian kaupunki on pyytänyt vanhus- ja vammaisneuvostoilta lausuntoa koskien neuvostojen yhdistämisestä sekä niiden toimikauden pituutta, kokoonpanoa ja tehtäviä. Ennen seuraavan valtuustokauden 1.6.2025 alkua tarkastellaan mm. mahdollisia muutoksia kaupungin toimielinorganisaatioon. Tässä yhteydessä voidaan tarkastella ja arvioida myös mahdollisuutta vammaisneuvoston ja vanhusneuvoston yhdistämiseen ottaen huomioon, että kuntien toimiala on kaventunut hyvinvointialueiden perustamisen myötä, mikä on vaikuttanut muun ohella kuntien vaikuttamistoimielinten rooliin.

Kokouksesta poissaolleet toimittivat aiheeseen liittyvät kommenttinsa neuvostolle etukäteen. Vammaisneuvoston näkemyksenä on, että neuvostot on tärkeää pitää erillisinä, sillä vaikka neuvostoilla on aiheiden suhteen päällekkäisyyttä liittyen esteettömyyteen ja saavutettavuuteen, ovat vammaisneuvoston kohderyhmänä ikäihmisten lisäksi lapset, nuoret ja työkäiset. Vammaisneuvosto pitää myös tärkeänä mahdollisuuttaan kutsua kokouksiin edustaja sellaisesta vammaisryhmästä, josta valituilla jäsenillä ei

ole suora kokemusta. Vammaisneuvosto muotoilee kokouksessa koostetuista näkemyksistä lausunnon ja toimittaa sen kaupungille määräaikaan mennessä.

4. TERVEYS- JA VAMMAISJÄRJESTÖJEN YHTEINEN KOKOUSTILA

Nokiolla ei tällä hetkellä ole terveys- ja vammaisjärjestöille yhteistä kokous- tai kokoontumistilaa. Järjestöille yhteinen tila mahdollistaisi yhteistä keskustelua, tiedon jakoa sekä yhteistä tekemistä. Vammaisneuvosto toivoo kaupungin tilapalveluiden huomioivan kyseisen tarpeen.

Pirha on tällä hetkellä kehittämässä Lähitorien toimintaa siten, että ne tulevaisuudessa ovat tarkoitettu ikäihmisten lisäksi myös muille väestöryhmille. Jo nyt monet järjestöt toteuttavat toimintaa lähitoreilla ja pääsevät siten tavoittamaan myös muita kuin omia jäseniään. Lähitorilla toteutettava ohjelma sijoittuu tällä hetkellä aamupäivään, jonka johdosta tilojen käyttöastetta voisi olla mahdollista nostaa tuomalla järjestöjen toimintaa tilan iltapäiviin.

5. MUUT AJANKOHTAISET ASIAT

- **SOSIAALI- JA TERVEYSASEMAN PARKKIPAikkojen tilanne**

Saattopaikkojen tilalle on tulossa invapysäköintipaikat ja täten invapysäköintipaikkoja tulee kolme kappaletta. Saattopaikat on tarkoitus leventää ja lisäksi alueella muokataan liikennemerkkejä.

- **VÄYLÄVIRASTON RATAPIHA-ALUEEN KANSALAISTESTAUS**

Väylävirasto järjestää Nokian ratapiha-alueen kansalaistestauksen 1.10.2024. Tilaisuuteen osallistuvat Pia Tirronen, Tanja Hakala sekä Keijo Jokinen. Testauksen tarkoituksena on arvioida alueen toimivuutta näkövammaisuuden sekä manuaalisen ja sähköisen pyörätuolin käyttämisen näkökulmasta.

- **PUHUTAAN PIRKANMAAN VAMMAISPALVELUISTA -TILAISUUDET**

Pirha järjestää syksyllä 2024 kolme tilaisuutta liittyen vammaisten palveluihin. Tilaisuuksiin voi jättää etukäteen kysymyksiä valmistelijoille ja niihin voi osallistua paikan päällä tai etäyhteydellä.

- 19.9. klo 16–18 Puhutaan apuvälinepalveluista
- 17.10. klo 16–18 Puhutaan tulevaisuuden kuljetuspalveluista ja liikkumisen tuesta

- 21.11. klo 16–18 Puhutaan pelastuspalveluista

- **112-SOVELLUS**

Vammaisneuvosto koki, että sovellukseen olisi hyvä saada lisättyä mahdollisuus lisätä tarvittaessa merkintöjä kuten esim. liikuntavammainen tai näkövammainen. Tieto välittyisi sovelluksen kautta soittamalla suoraan hätäkeskukseen ja yksilön tilanne olisi mahdollista huomioida paremmin myös hätätilanteessa.

6. SEURAAVA KOKOUS

Vammaisneuvoston seuraava kokous pidetään 21.10.2024 klo 15.30-17.30.

7. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Vammaisneuvosto päätti kokouksen klo 16.21